

[Електронний ресурс]. Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет – конференції (23 листопада 2017 року) / гол. ред. Реслер М. В. – Мукачево: МДУ, 2017. – С. 299-302.

5. Кінздерський Ю. Л. Проблеми національної конкурентоспроможності та пріоритети конкурентної політики в Україні / Ю. Л. Кінздерський // Економіка України, 2006. №8. – С. 19-29.

УДК: 338

**В. П. БРАТЮК,
А. ВОРОБОК**

Мукачівський державний університет

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Натепер в Україні медицина є безкоштовною та загальнодоступною. Але фактично елемент якості залежить від фінансової можливості людини, адже більшість медичних послуг неофіційно є платними. Тому до моменту остаточного завершення реформування сфери охорони здоров'я (в тому числі впровадження загальнодержавного обов'язкового медичного страхування) та оптимізації фінансування державних лікарень і поліклінік нагальною є потреба альтернативного забезпечення медичного обслуговування населення, а особливо людей з обмеженими фінансовими можливостями [1].

Сьогодні діє добровільне медичне страхування – один із видів особистого страхування, який забезпечує можливість повної або часткової виплати коштів за надання медичних і профілактичних послуг застрахованим особам у разі розладів здоров'я відповідно до умов укладеного договору та Правил страхування. Добровільне медичне страхування є гарною мотивацією для співробітників, але більшість громадян України все одно не страхуються [2].

До питань юридичного забезпечення медичної діяльності в Україні останнім часом простежується підвищена увага. Причиною цього є багато різних чинників, ключовими з яких вважаємо такі: значимість такого соціального та особистого блага, яким є здоров'я, для кожної людини та суспільства в цілому; недостатня правова урегульованість великої кількості важливих питань сучасної медицини, коли проблемні ситуації одноособово вирішують медичні чиновники; соціально-економічні перетворення, що тривають в Україні останні 12-15 років, результатом яких стало збільшення кількості соціально незахищених, малозабезпечених верств населення; потреби захисту прав, свобод та законних інтересів медичних та фармацевтичних працівників. Ці та багато інших чинників зумовлюють необхідність пошуку шляхів удосконалення ситуації в українській охороні здоров'я [3].

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

На думку деяких вчених за допомогою паліативних засобів ми не зможемо суттєво просунутись вперед у вирішення державних медичних проблем. До таких кроків належать: підвищення заробітної плати медичним працівникам; відкриття нових медичних центрів, навіть оснащених найсучаснішим медичним обладнанням; налаштованість з боку держави домінують регулювати ціноутворення на медичні препарати.

Кардинальним кроком, котрий здатен значною мірою змінити ситуацію на краще, є запровадження у нашій державі обов'язкового медичного страхування. Саме обов'язкового, поряд з уже існуючим добровільним. Причому, як видається, адекватної альтернативи такому крокові фактично немає.

Досвід провідних держав світу засвідчує, що саме обов'язкове медичне страхування є тим засобом, за допомогою якого є змога забезпечити реалізацію прав громадян на безперешкодне отримання якісної медичної допомоги. Медичне страхування є частиною соціального страхування та полягає у гарантуванні з боку держави рівних можливостей для громадян стосовно отримання медичної та фармацевтичної допомоги.

Станом на сьогодні якісна медична допомога обходиться досить дорого для громадян більшості українських громадян. Оскільки пересічний український громадянин – не олігарх, то і дозволити собі витратити значну частину сімейного бюджету на медицину більшість українців об'єктивно не у змозі.

Норма ст. 49 Конституції України, відповідно до якої держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування, не виконується. Та й фактично вона за цих умов не може бути дотримана, і це не вина, а біда вітчизняної охорони здоров'я та медичних працівників [3].

Що ж стосується практичної, зокрема правотворчої діяльності, то потрібно зазначити що останніми роками запропоновано декілька варіантів законопроектів стосовно обов'язкового медичного страхування. Вони відрізняються іноді досить кардинально, один від одного. Одні пропонують залучати до процесу обов'язкового медичного страхування комерційні установи – страхові медичні організації, інші вважають, що ці повноваження доцільно делегувати державі.

Відповідно до законопроектів окремим суб'єктом правовідносин у сфері обов'язкового медичного страхування є Фонд загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування України, фактично, Фонд є суб'єктом медичних правовідносин у сфері медичного страхування, але його функції специфічні, на відміну від інших суб'єктів (громадяни, роботодавці, медичні установи).

Важливою складовою функціонування системи обов'язкового медичного страхування є експертиза якості надання медичної допомоги. Одним з основних процесів цього

спрямування є експертиза обсягів і якості медичної допомоги, що надається громадянам. Як засвідчує практика, позавідомчий контроль, котрий будуть здійснювати фахівці, вільні від контролю з боку Міністерства охорони здоров'я України – це могутній стимул для медичних установ до безперервного поліпшення якості послуг, що вони надають [3].

Підводячи підсумки потрібно наголосити, що запровадження обов'язкового медичного страхування є набагато складнішим завданням, ніж запровадження інших, уже діючих в Україні видів соціального страхування.

Адже воно пов'язане не просто із забезпеченням грошових виплат, а із забезпеченням надання відповідних соціальних, точніше, медичних послуг у натуральному вигляді, з фактичною закупівлею цих послуг у відповідних виробників та наданням цих послуг застрахованому населенню.

Обов'язкове медичне страхування явно не безхмарно завойовує свої позиції в умах дослідників, на шпальтах преси, сторінках книг, в ефірі телепередач і, найголовніше, в законопроектній діяльності депутатів Верховної Ради України.

Водночас ми повинні усвідомити, що адекватної альтернативи такому кроку, враховуючи об'єктивні потреби українського суспільства у покращенні стану охорони здоров'я, фактично не існує. Повинні бути об'єднані зусилля всіх зацікавлених сторін задля отримання позитивного результату – запровадження обов'язкового медичного страхування у нашій державі.

Література:

1. Шевчук О. Нездорова ситуація: чи має обов'язкове медичне страхування шанси в Україні [Електронний ресурс] / О. Шевчук. – Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/obovyazkovemedichne-strahuvannya-ua>.
2. Говорушко Т. А. Страхіві послуги: навч. посібник / Т. А. Говорушко. – Київ: Центр навчальної літератури. – 2005. – С. 340-400.
3. Осадець С. С. Страхування / С. С. Осадець. – К.: КНЕУ. – 2007. – 528 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>